

Vilseled inte om vargens bevarandestatus!

Myndigheterna måste sluta låtsas att vargen har gynnsam bevarandestatus i Sverige

Gynnsam bevarandestatus är ett viktigt begrepp i EU:s lagstiftning. Som EU-land är Sverige skyldigt att sträva efter att vargen, och många andra arter, ska ha gynnsam bevarandestatus. Det betyder att populationen ska vara både långsiktigt och kortsiktigt livskraftig. Dessutom ska arten ha tillräcklig utbredning i landet, och det ska finnas tillräckligt mycket lämplig livsmiljö för arten.

Den skandinaviska vargpopulationen har länge varit för liten i antal och utbredning, och för isolerad från större populationer i andra länder, vilket lett till kraftig inavel. För att vargen ska uppnå gynnsam bevarandestatus måste den få bre ut sig norrut, fler invandrande vargar måste bidra med nya gener, och inavelsnivån måste bli lägre.

TROTS DET BESLÖT riksdagen 2013 att vargen skulle anses ha uppnått gynnsam bevarandestatus. Men gynnsam bevarandestatus är ett EU-rättsligt begrepp, det kan inte riksdagen omtolka hur som helst, och riksdagens tolkning har kritiserats av bland annat Svenska Rovdjursföreningen.

Kritiken och ifrågasättandena från olika håll ledde till att regeringen i fjol gav Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram underlag för en ny bedömning av vargens bevarandestatus. Naturvårdsverket lät två forskargrupper, med totalt åtta forskare, skriva underlag till bedömningen. En del saker var de inblandade forskarna oense om, så i deras underlag finns tre olika tolkningar som leder till olika slutsats om hur stor den inhemska populationen skulle behöva vara.

Däremot var forskarna överens om några viktiga saker:

- En långsiktigt livskraftig vargpopulation behöver omfatta ett par tusen djur (de flesta forskarna bedömde att undre gränsen går vid 1 700).

- Vår vargstam kan bli långsiktigt livskraftig på två sätt: antingen genom att bli så stor, eller genom att få tillräcklig invandring så att den blir en sammanhängande del i en så stor population.

- Tillräcklig invandring innebär då minst en ny invandrare, som förökar sig och får sina gener spridda i populationen, per generations-tid (ca fem år).

Den skandinaviska vargstammen är väldigt mycket mindre än 1 700 djur, och invandringen är inte tillräcklig för att motverka de problem som orsakas av populationens litenhet. De senaste 35 åren har bara fem vargar lyckats invandra och föröka sig i Skandinavien (förutom det invandrade Tiveden-paret som flyttades från Tornedalen till södra Sverige 2013 och vars gener ännu inte blandats in i populationen). Det är klart mindre än den invandringsfrekvens som behövs, och därför har vargstammen blivit kraftigt inavlad. I dag skulle det behövas betydligt fler nya vargar för att någorlunda snabbt få en genetiskt välmående population.

DÄRFÖR VAR DET milt sagt förvånande att Naturvårdsverket i höstas drog slutsatsen att vargen ändå har gynnsam bevarandestatus. Genom att påstå det, låtsas verket som om vår vargstam redan skulle ha tillräckligt mycket invandring från större vargstammar och som om vargen skulle ha en tillräcklig utbredning i Sverige för att ha gynnsam bevarandestatus.

Tyvärr har myndigheterna sedan fortsatt i samma stil. I länsstyrelsernas beslut om licensjakt i vintras påstås att den svenska vargstammen har gynnsam bevarandestatus. I Naturvårdsverkets beslut om att avslå överklagandena viftas den otillräckliga invandringen bort med att det finns "goda förutsättningar för att invandrade vargar reproducerar sig i Sverige under de närmaste åren". Och i den nationella förvaltningsplanen för varg, som uppdaterades i januari i år, skriver Naturvårdsverket att "Mot bakgrund av att referensvärdet för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnått bedöms vargens bevarandestatus vara gynnsam".

Att låtsas som om vargstammen skulle ha tillräcklig invandring, och därmed vara genetiskt livskraftig, är vilseledande. Att låtsas som om vargstammens utbredning skulle omfatta hela Sverige, när reviren är koncentrerade till en tredjedel av landet, är också vilseledande. Naturvårdsverket och länsstyrelserna borde vara mer måna om sitt förtroende hos den naturintresserade allmänheten.

TORBJÖRN NILSSON
ORDFÖRANDE

Läs mer om vargens bevarandestatus i en artikel av Torbjörn Nilsson i *Våra Rovdjur* nr 4/2015, sid 22-23.

Våra Rovdjur
ges ut av
Svenska Rovdjursföreningen
till medlemmar och
prenumeranter
fyra gånger/år

Organisation
Svenska Rovdjursföreningen
Masthamnen
116 30 Stockholm
E-post: info@rovdjur.se
Telefon: 08-441 41 17
Hemsida: www.rovdjur.se

**Medlemsavgift
och prenumeration**
325 kr, familjemedlem 40 kr,
betalas till bg 5509-3876
eller pg 149 42-7.
För boende utomlands
tillkommer 100 kr i porto.

Adressändring
medlemsregister@rovdjur.se

**Redaktör
och ansvarig utgivare**
Tatjana Kontio
Svenska Rovdjursföreningen
Masthamnen
116 30 Stockholm
08-441 41 17, 0736-19 72 59
tatjana.kontio@rovdjur.se

Redaktionskommitté
Anders Bjärvall
Björn Ljunggren
Carl-Gustaf Rosén
Hans Ring
Mattias Öyen
Lina Ricklund
Lise-Lotte Norin

Medverkan
med material i tidningen sker
på ideell basis. Våra Rovdjur
redigerar materialet i samråd
med medverkande och väljer
publiceringstillfälle.
Välkommen med text- och
bildbidrag!
Ett urval av materialet i
tidningen läggs även ut på vår
hemsida, efter föreningens
överenskommelse med
författare och fotografer.

Manusstopp
Våra Rovdjur nr 3/2016:
8 augusti 2016

Upplaga
6 000 ex

Omslagsfoto:
Sven Widén
varg i Värmland